

NIEUWSBRIEF KBO

afdeling Ede

jaargang 27, nr. 7 / 8

juli / augustus 2020

Voorwoord

Lieve mensen,

Als u dit leest is het inmiddels echt zomer geworden.

De afgelopen maanden zijn in hoog tempo veel dingen gebeurd en veranderd in ons land. Iets kleins, niet waarneembaar voor het oog, heeft onze levens fundamenteel beïnvloed en op zijn kop gezet. We zijn op weg naar "het nieuwe normaal", wat dat ook mag betekenen.

Dat "nieuwe normaal", o.a. de 1,5 meter samenleving, wordt zonder overtuigende duidelijkheid omarmd. Bij een rondje PubMed (medische publicaties site) kom je uitermate weinig informatie tegen rond dit thema. Hopelijk blijft de gezondheidszorg gewoon werken volgens de zogenaamde op bewijs gebaseerde principes.

Als bestuur wensen we u, hopelijk in goede gezondheid, een mooie zomer toe.

Laten we proberen te genieten van de mooie dingen en initiatieven om ons heen, dit ondanks de vele verdrietige zaken in de afgelopen maanden.

Nu, eind mei, is nog niet te voorspellen hoe de ontwikkelingen zullen gaan.

Na de zomer hopen we onze activiteiten, met in achtneming van een aantal voorzorgsmaatregelen, weer met elkaar op te kunnen pakken.

Als bestuur zijn we eind juni weer gestart om fysiek met elkaar te vergaderen.

We zijn inmiddels op zoek naar een nieuwe penningmeester al hebben we gelukkig Annelies Tax nog in ons bestuur, die tot nu toe 2^e penningmeester was.

Binnenkort kunt u de planning voor onze uitgestelde ALV verwachten.

Pensionering van onze pastoraal adviseur en erelid

(Vervolg op pagina 3)

In dit nummer:

Voorwoord	1
Colofon	2
Vervolg voorwoord en van het bestuur	3
Van de Emeritus Pastor	4
Bericht van Zorg en Welzijn	4
Artikelen over het rijbewijs	7
Column 'Hou op met dat gezeur'	15
Nostalgie Verjaardag	14
Tandpasta als reinigingsmiddel	16
Economie / Koelkast	18
Dagje uit / Wijs op vakantie	19
Agenda	20

Interessante informatie:

Zomereenzaanheid	3
Het nieuwe pensioenstelsel	5
Bedankt Bep Reimink / Bezorgers	6
Bericht van de VOA's	8
De bevrijding	9
Financieel kwetsbaar	10
Zonnebril / Roken en ogen	11
Rangen en standen	12
IJsheiligen	13
Logistiek	14
Het tekenseizoen	15
Bezoek verpleeghuizen / Open tafel	17

De ontwikkelingen rond het coronavirus gaan zo snel dat de mogelijkheid bestaat dat er informatie in onze nieuwsbrief staat die inmiddels is achterhaald. Neem het ons niet kwalijk, de inhoud voor deze nieuwsbrief werd al eerder (in mei) gemaakt.

Colofon

Voorzitter
Arie v. Alphen, t. 0318 48 44 27
e-mail: arievanalphen@gmail.com

Secretaris
Adri Koch t. 0318 65 03 68
e-mail: adri.koch@ziggo.nl

Penningmeester a.i.
Annelies Tax t. 0318 61 77 93
e-mail: ataxtames@gmail.com
Contributie
Bankrekeningnummer
NL02 INGB 000 41 76 610
t.n.v. KBO voor Senioren afd.
Ede-Bennekom

Ledenadministratie
Charles Slangen t. 0318 66 88 85
e-mail: charles.slangen@live.nl

Bezorging Nieuwsbrief en
KBO-PCOB Magazine
Coördinator Beer Radstaat
t. 0318 63 29 92
e-mail: g.radstaat@hotmail.com

Emeritus Pastoraal adviseur
Hans Lucassen t. 0318 65 22 55

Commissie Ontwikkeling &
Ontspanning (O&O)
Coörd. Trudy v. Schoonhoven
t. 0318 64 59 09 / 06 46 89 94 88
e-mail:
trudyvanschoonhoven@planet.nl

Vrijwillige Ouderen Adviseurs
(VOA) en Wet Maatschappelijke
Ondersteuning (WMO)
Frans Bik t. 0318 84 29 92
e-mail: fransbik1@gmail.com
Liesbeth Meens t. 0318 64 00 17
e-mail: liesbethmeens@live.nl

Zorg en Welzijn + Ophaalservice
Coördinator Gerda Hiensch
t. 0318 62 10 08 / 06 12 09 46 36
e-mail: j.hiensch@chello.nl

Beheer website en facebook
Annelies Tax t. 0318 61 77 93
e-mail: ataxtames@gmail.com

Belastingsservice Ouderenbonden
Coördinator Douwe Ettema
t. 0318 64 58 31 / 06 55 90 06 46
e-mail: ettema.douwe@gmail.com

Redactie Nieuwsbrief
Redacteur Fred Deuning
t. 06 38 15 52 96
e-mail:
jefdeuning22745@freeler.nl +
kbonieuwsbrief@gmail.com

Corrector Mary-Ann Borggreve
Vormgever Erik Erkelens

KBO
Afdeling Ede

Deze Nieuwsbrief kunt u ook lezen op onze website www.kbo-ede.nl

Facebook www.facebook.com/kbo-edebennekom

Volgende kopij uiterlijk inleveren 3 augustus 2020

Vervolg voorwoord en van het Bestuur

Hans Lucassen leidt ook tot een nieuwe situatie. We danken hem hier voor zijn prachtige, zinvolle en indrukwekkende bijdragen onder andere in onze Nieuwsbrief en bij Kerstvieringen.

Helaas heeft onze zeer gewaardeerde penningmeester Wim Reimink om persoonlijke redenen besloten ons bestuur te verlaten. Dat is een aderlating voor ons en we betreuren het zeer. De landelijke en provinciale ontwikkelingen van PCOB-KBO en KBO G deden hem tot dit besluit komen. Helaas!

In overleg met de commissie 35-jarig jubileum is besloten dit uit te stellen tot 2021. Nader bericht volgt hierover.

We nemen aan, dat u onze nieuwe website www.kbo-edede.nl al bezocht heeft.

KBO Gelderland heeft gepland begin juli een algemene ledenvergadering met beperkt aantal afgevaardigden te beleggen. In ons volgend nummer zullen wij u hierover informeren.

Waarschijnlijk herinnert u zich, dat wij als KBO Ede in 2019 mede ondersteund hebben dat er verdergaande samenwerking zou komen ten aanzien van acute verpleegkundige nachtzorg in de Gelderse Vallei. Vanaf 1 juni 2020 hebben de initiatiefnemers Icare,

Santé Partners, Opella en Vidente, in samenwerking met Huisartsen Gelderse Vallei en Zorgbelang Inclusief, dit daadwerkelijk opgestart. Een heel goede ontwikkeling.

Bij ons vorige nummer trof u een kaart aan met bijvoorbeeld de tekst "**BLIJF GEZOND**", die u ter bemoediging zelf kunt houden of aan iemand kunt opsturen.

U alle goeds toewensend,
Namens het bestuur,

Arie van Alphen

28 mei 2020

Wim, dank voor je inzet!

Bezoek onze nieuwe website eens...
www.kbo-edede.nl

Meer zomereenzaamheid onder ouderen door coronacrisis

Ook in de zomer gaat het coronavirus sociale slachtoffers onder ouderen maken.

Uit onderzoek van seniorenorganisatie KBO-PCOB blijkt dat maar liefst een derde (35%) van de senioren verwacht dat ze meer negatieve gevoelens krijgen, zoals eenzaamheid en somberheid, dan in voorgaande zomers. Manon Vanderkaa, directeur van KBO-PCOB: *"Het lijkt erop dat de coronacrisis extra eenzaamheidsslachtoffers onder senioren gaat maken. Want dit percentage is aanzienlijk hoger dan de twintig procent (21%) die aangeeft altijd last van zomereenzaamheid te hebben. Het vooruitzicht om niet op vakantie te kunnen gaan of nog langer de kleinkinderen niet te kunnen knuffelen, hakt erin."*

Om ouderen te beschermen tegen het coronavirus, zijn heel wat sociale contacten op een lager pitje gezet. Een derde (32%) geeft aan minder contact te hebben met familie, vrienden en kennissen. Negen procent heeft zelfs nog nauwelijks contact. Het meest gemist (50%) wordt contact met familie en kennissen. Gevolgd door het bezoeken van kerkdiensten (12%) en het maken van culturele uitstapjes (10%).

Senioren hebben ook ideeën over wat zou helpen om de gevoelens van eenzaamheid en somberheid tegen te gaan. Zo vindt 72% van de ouderen zo veel mogelijk zelf boodschappen blijven doen en een ommetje maken

het meest helpen; meer gebruik maken van digitale mogelijkheden (40%); erover praten met anderen, bijvoorbeeld via de telefoon (33%).

Al langere tijd agendeert KBO-PCOB zomereenzaamheid. Vanderkaa: "Al jaren vragen we aandacht voor eenzaamheid, en leggen de focus op verbinding en ontmoeting. Om die eenzaamheid te keren, is het heel belangrijk dat ouderen zelf actief kunnen zijn. Daarmee versterk je je sociale netwerk. Corona maakt dit een stuk lastiger, maar het is belangrijk dat dit weer mogelijk wordt."

Verantwoording onderzoek

Aan dit onderzoek hebben in totaal 1.300 senioren meegedaan. Voor de dataverzameling is gebruik gemaakt van het representatieve online panel van KBO-PCOB. Het onderzoek is uitgevoerd in week 21 van dit jaar. De gemiddelde leeftijd van de gehele groep respondenten is 74 jaar.

Bron: kbo-pcob.nu 03-06-2020

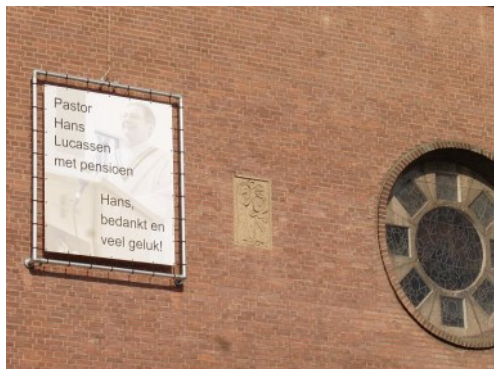
Van de emeritus pastor

Bedankt!

Op eerste Pinksterdag ben ik officieel met pensioen/emeritaat gegaan.

Tijdens een Eucharistieviering in de St. Antoniuskerk in Ede, waarbij velen van u via een livestream verbinding "on-line" waren verbonden, hebben we dit voor mij bijzondere moment gemarkeerd. Toch wel gek, dat je in een vrijwel lege kerk afscheid neemt.

Wel fijn om dat te doen met mijn collega's, Henri en Guido, mijn vrouw Annelies, kinderen, vrienden en bestuursleden, zij het op gepaste afstand. Tegelijk hoop ik van harte dat we later (?) op een meer persoonlijke wijze dit alsnog met velen in een kerkelijke viering mogen en kunnen doen.

Wat mij in de dagen voor Pinksteren vooral heeft verrast en goed gedaan zijn de honderden(!!!) persoonlijke brieven, kaarten, mails, bloemen en bonnen, die zeer velen

vanuit de Titus Brandsma parochie mij en ons gezin hebben gestuurd; echt geweldig, zeker ook vanwege de

toegevoegde foto's en zeer persoonlijke en lieve herinneringen over de afgelopen bijna 40 jaar. Verrast was ik op vrijdagochtend door de grote banier, die op de voorgevel van de kerk was gehangen. Bedankt, dank voor al uw reacties, voor de afscheidscadeaus zoals de prachtige Icoon van Titus Brandsma en het enorme bedrag dat is ingezameld om mijn/onze wens van een e-bike te kunnen vervullen...

Vooralsnog zal ik een punt zetten achter mijn werk als pastoraal werker. Deze maand zal ik mijn eerste AOW en pensioenuitkering ontvangen. Ik zal vooral de tijd nemen om de nieuwe fase in mijn, ons leven in te gaan vullen. Deze zomermaanden geven daar alle ruimte voor. Met mijn collega's is de afspraak gemaakt dat ik zeker de eerste zes maanden geen activiteit in de parochie zal doen, daarna zal ik die (want ik denk dat ik zeker het voorgaan in vieringen en de persoonlijke pastorale contacten zal missen) in overleg gaan overwegen.

Voor nu wens ik u en jou alle goeds toe, gezondheid en Gods Zegen.

Hans Lucassen

Afscheid van een pastor

Een pastor uit 't Gelderse Buren
Schreef preken, die lang moesten duren
Heel vaak deed hij dat
En dat werd men goed zat
Dus besloot men hem henen te sturen.

Theo Borggreve

U begrijpt dat er totaal geen gelijkenis is met een pastor uit Ede, die afscheid neemt.

Buren (Gld)

Bericht van Zorg en Welzijn

Ouderen die zelfstandig wonen of in een zorginstelling mogen sinds 1 juni weer iets meer bezoek ontvangen. Dat betekent zeker niet dat iedereen nu weer volop contact met anderen heeft.

Gelukkig zijn er tal van mooie initiatieven genomen op het gebied van zorg en welzijn.

Vanuit de KBO zijn we begonnen met het bellen van de oudere leden om te laten merken dat we meeleven met

de situatie en dat er vanuit de KBO aandacht is en een luisterend oor.

Mocht u nog niet gebeld zijn (wij werken volgens een lijst) maar wel behoefte hebben aan een gesprek, bel dan gerust zelf naar de coördinator van de werkgroep Zorg en Welzijn:

Gerda Hiensch

tel. 0318 62 10 08 / 06 1209 46 36 of j.hiensch@chello.nl

Het nieuwe pensioenstelsel: de stand van zaken

De afgelopen tijd is er het een en ander over een toekomstig pensioenstelsel in de media besproken. KBO-PCOB zet een aantal zaken op een rij.

Op 29 mei zou de stuurgroep uitwerking pensioenakkoord, bestaande uit de sociale partners, de laatste knopen doorhakken over hoe het nieuwe pensioencontract eruit gaat zien. In de dagen ervoor bleek dat dit niet haalbaar was. Daarvoor staan er nog te veel vraagstukken open waarover men het eens moet worden. Manon Vanderkaa, directeur van KBO-PCOB: "De precieze uitkomst van de gesprekken laat dus nog even op zich wachten. Zorgvuldigheid is bij zo'n belangrijk onderwerp natuurlijk van belang, maar wij roepen de stuurgroep wel op te blijven streven naar afronding vóór de zomer. Hervorming, het voorkomen van kortingen en mogelijk maken van indexatie zijn noodzaak."

Projectierendement

Sinds het sluiten van het pensioenakkoord door de sociale partners in juni 2019 wordt er gewerkt aan de uitwerking van een nieuwe pensioencontract. In dat nieuwe contract gaat gewerkt worden met een projectierendement, een soort verwacht rendement. Dit komt in de plaats van de huidige (risicovrije) rekenrente. Ook komen de hoge buffers (het geld dat pensioenfondsen achter de hand moeten houden voor slechte tijden) grotendeels te vervallen. Vanderkaa: "Deze twee elementen moeten leiden tot een grotere kans op indexatie. Daar staat tegenover dat de pensioenuitkering ook sneller verlaagd kan worden als het economisch tegenzit."

Vragen

Hoewel er steeds meer duidelijkheid komt over de contouren van het nieuwe pensioencontract, zijn er ook nog veel vragen. Vanderkaa: "KBO-PCOB is één van de

leden van de klankbordgroep pensioenen. In die hoedanigheid hebben we, samen met andere senioren- en gepensioneerdorganisaties, een flinke vragenlijst plus een brief gestuurd."

Transitieperiode

Allereerst wil KBO-PCOB meer zicht op wat het nieuwe contract concreet betekent voor de individuele gepensioneerde of werkende. Manon Vanderkaa: "Dus heel duidelijk, in berekeningen, wat het effect van het nieuwe contract op je pensioen is."

In de brief en de vragenlijst vragen we ook onder meer duidelijkheid over duur en de invulling van de overgangperiode tussen nu en de ingang van het nieuwe pensioencontract. Als die periode vijf jaar duurt, zoals nu wordt voorgesteld, dan zitten gepensioneerden namelijk nog vijf jaar zonder indexatie. Vanderkaa: "En dat komt bovenop de afgelopen twaalf jaar waarin er ook niet geïndexeerd of zelfs gekort is. Dan hebben we echt aanvullende maatregelen voor de tussenperiode nodig. Het is goed dat de stuurgroep daar, mede op ons verzoek, over nadenkt."

Nabestaandenpensioen

In aanvulling op het ouderdomspensioen vraagt KBO-PCOB ook aandacht voor het nabestaandenpensioen. Hoewel de hervorming van het nabestaandenpensioen formeel bij de Stichting van de Arbeid is ondergebracht, hebben beide natuurlijk wel met elkaar te maken. KBO-PCOB wil dat er meer vaart wordt gezet achter verbetering van het nabestaandenpensioen. Manon Vanderkaa: "Het plan van een eenmalige uitkering van drie jaarsalarissen vinden wij overigens geen verbetering. Zeker niet als er na pensionering van de naaste nergens aanspraak meer op gemaakt kan worden."

Bron: kbo-pcob.nu 04-06-2020

U kent het gebod "Heer, ik ben niet waardig dat Gij tot mij komt, maar spreek en ik zal gezond worden"? Hoe verhoudt zich dat met de reclame die met regelmaat op de tv te zien is waarin wordt geclaimd "Because I am worth it" of "Omdat ik het waard ben"?

BESPREEK HET SAMEN

Het nieuwe programma van seizoen '20-'21 voor Bespreek 't Samen staat vanaf 1 juli op de website. Vanwege het feit dat door Covid-19 het vorige programma vanaf 12 maart is geannuleerd, zijn enkele onderdelen uit dat programma weer opgenomen in het nieuwe seizoen: geen kooruitvoeringen.

We hebben weer een prachtig programma samengesteld.

Vanaf maart allemaal via zgn. skype-vergaderingen. Een bijzondere ervaring.

U kunt inloggen en zich opgeven t/m 5 september: www.bespreekhetsamen-ed.nl

Na 5 september wordt bekeken of er voldoende inschrijvingen zijn om een onderdeel ook door te laten gaan. *Welkom!*

Namens de commissie Bespreek het Samen
Anneloes Fickweiler en Toos Ettema

Bedankt Bep Reimink!

Tot mijn grote schrik hebben Wim en Bep Reimink bedankt als lid van het KBO.

Wim als penningmeester, maar ook Bep heeft zeker haar steentje bijgedragen aan het reilen en zeilen van deze vereniging.

Elke maand stuurde ze een verslag over de maandelijkse ontmoetingen naar de nieuwsbrief. Aan het eind van de middag vroeg ze steevast hoeveel mensen er waren. In haar verslagen bedankte ze steevast de leden van commissie O&O voor het hapje en drankje.

Bep, hiervoor wil ik jou, namens de commissie O&O en het bestuur, heel hartelijk danken voor jouw geweldige inzet. We wensen je veel geluk toe in de toekomst.

Trudy van Schoonhoven

Uw e-mailadres

**Wij gaan met
onze tijd mee,
doet u mee?**

Oproep: doorgeven van uw e-mailadres

E-mail wordt ook door onze vereniging steeds meer gebruikt voor communicatie met onze leden. We willen daarom graag een bestand maken met e-mailadressen van onze leden. Wilt u daaraan meedoen? Stuur dan een e-mailbericht naar onze ledenadministratie.

Het adres is: charles.slangen@live.nl o.v.v. "ik doe mee".

Een bos bloemen als waardering voor de 23 KBO bezorgers

De coördinator van de bezorging van het Nieuwsbrief en KBO-PCOB Magazine, Beer Radstaat, heeft samen met zijn echtgenote Bep in de laatste week van mei een bos bloemen bezorgd bij 23 KBO-vrijwilligers. Een attentie voor het vrijwilligerswerk in deze corona-crisis.

Zij hebben deze bloemen, namens het bestuur van KBO Gemeente Ede, bezorgd tijdens de gebruikelijke route bij het afgeven van de plastic tassen met de KBO-bladen aan de bezorgers thuis. De vrijwillige bezorgers reageerden verrast en bedankten zowel Beer en Bep en het bestuur voor de verrassing. Via een mailbericht heeft de redactie een bedankje ontvangen van een van de bezorgers, Gerda Hiensch.

Wij willen Beer en Bep hartelijk bedanken voor hun inzet!

Namens het bestuur en de redactie,

Fred Deuning

Bedankt voor de bloemen

Graag wil ik KBO-Ede bedanken voor de bloemen, die ik mocht ontvangen voor het bezorgen van het KBO-PCOB magazine. Het bezorgen wordt door mij altijd met plezier gedaan.

Met vriendelijke groet, *Gerda Hiensch*

Special Rijbewijs

Verlenging CBR coulanceregeling

Tweede Kamerlid Wytske Postma van het CDA heeft op 3 juni contact gehad met onze voorzitter over de coulanceregeling voor de verlenging van de rijbewijzen. Ze is blij met de huidige resultaten in Nederland, maar ook met het besluit van de Europese Unie om hierin gezamenlijk een regeling te treffen. Zij onderkent dat mensen in de grensstreek zonder de internationale overeenkomst anders geen kant op zouden kunnen. Ze denkt daarbij aan mensen die over de grens werken of er familie hebben.

Extra actie blijft hard nodig

Ze schrijft ook het volgende:

De verlenging van de coulanceregeling is een belangrijke stap, maar daarmee zijn natuurlijk nog niet alle problemen opgelost. Het CBR heeft nog steeds te maken met grote achterstanden. Die zijn er door de coronacrisis helaas niet minder op geworden. Dat betekent dat er actie nodig is. Voor medische keuringen staat nu een wachtrij van zo'n 10.000 mensen. Die keuringen moeten zo snel mogelijk worden opgestart op een manier die 'corona-proof' is. Ik heb de minister dan ook gevraagd op een aantal punten actie te ondernemen:

Om de keuringsartsen zo snel mogelijk te laten keuren op een veilige én verantwoorde manier;

Om het CBR de informatie uit oogmetingen te laten accepteren die al door een oogarts zijn gedaan. Uit de praktijk blijkt namelijk dat het CBR deze informatie niet wil gebruiken, terwijl dat juist tijd kan besparen bij de keuring;

Ook die mensen keuren die een rijbewijs hebben dat 3 tot 5 jaar geldig is, zodat ook deze groep geholpen is.

Drs. W.L. Postma is alert op het CBR-dossier omdat ze beseft dat het rijbewijs zoveel meer is dan een roze, plastic pasje. Ze is van mening dat mensen soms afhankelijk zijn van dit bewijs en dus erg getroffen

worden als de overheid in gebreke is bij het zorgdragen van tijdige vernieuwing. Ze staat open voor vragen of tips via w.postma@tweedekamer.nl.

Bron: Wytske de Pater-Postma

KBO-PCOB voordeel

Wie wil nu niet eens iets tegen een goede prijs kopen? U heeft tenslotte het lidmaatschap van KBO al betaald, dus mag het ook iets opleveren.

Besparen op energiekosten? Onderzoek dit eens!

Een cadeautip bekijken? Staat op de website.

Voordelig bellen? Niets lijkt te gek.

Profiteer dus van uw lidmaatschap en bezoek de website: www.kbo-pcob-voordeel.nl

Europese regeling verlenging rijbewijs

De geldigheid van rijbewijzen die tijdens de coronacrisis zijn verlopen, wordt met zeven maanden verlengd. Dat heeft de Europese Commissie besloten, laat minister van Infrastructuur en Waterstaat Cora van Nieuwenhuizen weten. Op die manier kunnen automobilisten met een rijbewijs dat tussen 1 februari en 1 september 2020 is verlopen of nog verloopt langer doorrijden. Ze mogen het rijbewijs in de hele EU blijven gebruiken. De duur van zeven maanden geldt vanaf de datum waarop het rijbewijs verloopt. Rijbewijzen die zijn geschorst of ingevorderd, vallen buiten de regeling.

75 jaar of ouder?

De coulanceregeling die 1 december 2019 is ingegaan maakt het mogelijk dat bestuurders nog een jaar langer met hun verlopen rijbewijs binnen Nederland kunnen rijden. Bestuurders van 75 jaar of ouder die binnen de

coulanceregeling van 1 december 2019 vallen en waarvan het rijbewijs na 1 februari 2020 is verlopen vallen nu onder de Europese regeling.

Zij kunnen tot 7 maanden na de verloopdatum van het rijbewijs binnen Europa blijven rijden. Er zijn hiervoor geen aparte formulieren of codes nodig. Valt u in de coulanceregeling van december jl. en is uw rijbewijs verlopen voor 1 februari 2020 dan is rijden in het buitenland niet mogelijk.

Bron: kbo-pcob.nu 03-06-2020

Hou nou op met dat gezeur!

Met die opmerking maakte de dichter Remco Campert (91) een eind aan een gesprek met zijn vrouw Deborah (82). Mevrouw had een boek geschreven en wilde er met haar man over van gedachten wisselen. Zoals ze in hun lange samenzijn waarschijnlijk zo vaak gedaan hadden. Maar nee, hij had er geen zin meer in. Hij kon het geestelijk en lichamelijk niet meer opbrengen, hij voelde zich down en tot weinig meer in staat. Zij was er diepongelukkig onder. Het was een onderdeel van een lang relaas in een interview in TROUW van 9 mei jl. Een verhaal van ouderdom, zoals je het niet zou willen. Campert deed -volgens het verhaal- niet veel meer dan opstaan, eten, dromerig voor zich uitkijken, naar bed gaan en slapen.

Op de vraag van haar of hij niet zou willen schrijven, wat hij tot voor kort nog deed, antwoordde hij: 'Ik schrijf gedichten in mijn hoofd.' Daar moest zij het mee doen. Leef tijden doen er eigenlijk niet toe. Het is de typische beschrijving van een relatie van een persoon die door ziekte -in dit geval gevorderde ouderdom- niet meer kan doen wat hij/zij altijd gedaan heeft, gewoon omdat de energie ontbreekt, met een persoon die nog midden in het leven staat, bruisend en vol plannen. Waar de één apathisch is geworden en de ander nog verlangt naar een knuffel of een vurige zoen, de een voldoende heeft om uit het raam te kijken en de seizoenen voorbij ziet gaan en de andere nog een reis zou willen maken. De een onbereikbaar geworden in zichzelf gekeerd en de ander eenzaam toeziend en niets kunnen doen. Ik had bij het lezen van het interview een ongemakkelijk

gevoel. Moet je zo met je gevoelens over het aftakelen van je relatie naar buiten komen? Je gaat een relatie aan om er voor elkaar te zijn 'in goede en slechte tijden.' En vroeg of laat zal het moment aanbreken dat het met één van de partners minder zal gaan, dan zorg je voor elkaar. Aan de andere kant is het een realiteit waar veel mensen mee tobben en is het goed om het eens bespreekbaar te maken, hoe daar mee om te gaan. Je hoeft je verdriet hierover niet in eenzaamheid te verwerken. Er zijn veel mensen in een vergelijkbare situatie, toch een soort lotgenoten. Gelukkig zijn er in veel plaatsen sociale wijkteams en mantelzorgorganisaties, waar je met je vragen terecht kunt.

Wees niet bang om anderen tot last te zijn. Als je jezelf laat helpen, kun je een betere hulp voor je partner zijn. En misschien zijn er ook nog mogelijkheden om de zieke, zwakke, oudere partner nog iets meer kwaliteit van leven te bieden. Al is het maar een beetje meer. Het kan een groot verschil uitmaken. Dus doe er iets aan.

Houd op met zeuren!

Wilt u reageren naar aanleiding van deze column? Schrijf een mail naar: info@kbogelderland.nl
Wim Moll

Bron: KBO Gelderland

Bericht van de vrijwillige ouderenadviseurs (VOA's)

Corona-tijd is een bijzondere tijd. Voor mij waren er heel verdrietige begrafenissen met maximaal 30 mensen maar ook hele fijne momenten van saamhorigheid. Het is voor mij een tijd van stilstand en bezinning, maar ook een tijd om energie op een andere manier te gebruiken en om nieuwe dingen te leren. Ik was al redelijk 'digivaardig' maar dankzij corona heb ik leren Zoomen, Skypen, videobellen en voor het eerst heb ik boodschappen online besteld. Daarnaast heb ik iedere ochtend flink gewandeld. Ik heb bijna alle wijken van Ede gezien, ik heb op de geluidswal van de A12 gelopen en in de bossen van Hoekelum gestruind.

Toen kwam de versoepeling. Per 1 juni mocht er weer van alles en per 1 juli wordt dat nog meer. Ik merk dat iedere versoepeling van de maatregelen vraagt om aanpassing aan de nieuwe situatie. Afwegingen maken, je wilt meer vrijheid, maar wat zijn de risico's? Wat mag er nu wel en wat mag (nog) niet binnen de 1,5 meter samenleving? Als ik weer naar buiten ga en weer contacten maak, hoe blijf ik dan veilig?

Het wordt drukker op straat en in de winkels, er mag meer bezoek komen, we mogen weer op de kleinkinderen passen en op terrassen zitten. Natuurlijk ben ik heel blij dat dit allemaal weer kan, maar tegelijkertijd voel ik soms dat mijn persoonlijke vrijheid onder druk komt te staan. Er wordt verwacht dat ik allerlei dingen weer 'gewoon' doe nu het weer mag. Maar ik ben er nog niet helemaal aan toe. Mag ik nog even wat terughoudend zijn?

Dat is eigenlijk toch ook wat ik in de kleine lettertjes van Rutte, het RIVM, de ANBO en anderen hoor: er mag weer veel, maar laat ouderen en kwetsbaren onder ons liever nog even wachten. Laten we voorzichtig zijn en alert blijven.

Liesbeth Meens

NB. De VOA's van het KBO gaan pas in de maand september weer op huisbezoek. Natuurlijk kunt u ons wel bellen. Zie telefoonnummers bij colofon op pagina 2.

De bevrijding van Wageningen en Bennekom op dinsdag 17 april 1945

Op 17 april 1945 was Bennekom een soort spookdorp. Het dorp, de enige plaats in de gemeente Ede dat sinds 22 oktober 1944 geëvacueerd was. Er was niemand om de bevrijders te begroeten. Die dag vertrok het Duke of Wellington Bataljon van de 147^e Britse infanterie Brigade vanaf de (oude) Rijksweg, de N224, bij De Ginkel over de heide, richting spoorlijn Arnhem – Ede. Vooraan reed het (brengun) carrierpeloton en de op de 15 Canadese tanks van het Ontario Tankbataljon meerrijdende C-Compagnie naar de bossen aan de oostzijde van Bennekom. Bij de Mosweg wachtten de Duitsers de bevrijders op, en wel met een anti-tank kanon. Door het snelle ingrijpen van de Britten sneuvelde er acht SS'ers bij dat kanon. Bij het naderen van het dorp werden de Britten op de Dikkenbergweg geconfronteerd met 27 Hollandse SS'ers. Twee werden gevangen genomen en de anderen vluchtten richting Hoekelum.

De kern van Bennekom werd daarna snel en zonder tegenstand gezuiverd. De Britten reden met de tanks door naar Wageningen, waar een brengun carrier op een mijn reed en de bestuurder om het leven kwam.

Vanuit Arnhem naderde de 56^e Brigade met drie bataljons van dezelfde Britse 'Polar Bear' Divisie Wageningen en Bennekom. Het South Wales Borderer Bataljon ging op mars van Arnhem via Oosterbeek-Laaag en Renkum naar Wageningen-Hoog. Het Gloster Bataljon liep door Oosterbeek en via Heelsum naar Bennekom. Beide bataljons hadden ondersteuning van mijnenvegende Sherman tanks en vlammenwerpende Churchill tanks. Het derde bataljon, het Essex Bataljon, voer met 32 landingsvaartuigen vanaf Arnhem over de Rijn naar Renkum en na dit dorp gezuiverd te hebben ging men te voet naar Wageningen. Daar loste dit bataljon het reeds ter plaatse aanwezige Duke of Wellington Bataljon af, dat vervolgens naar Ede vertrok. Een dag later voer per landingsboot 's avonds een Essex compagnie voor een korte verkenning naar het bezette Rhenen.

Op 5 mei werden in Nederland de overgavedocumenten getekend, op 7 mei in Frankrijk en tenslotte op 8 mei in Duitsland.

Evert van der Weerd

Historicus

Garage v.d. Weerd

Ginkelse heide

Hof van Gelderland

Rectificatie

In onze vorige nieuwsbrief, nr. 6 is een storende fout geslopen. De naam van de pastor, Hans Lucassen is abusievelijk met een k geschreven. Excuus daarvoor.

De 3 foto's hierboven horen bij de Bevrijding van Wageningen en Bennekom, niet bij het artikel Operatie Pegasus 1 & 2. De foto's behorend bij Operatie Pegasus uit nr. 6 staan hieronder.

In het Engelse Bosje bij Nol in 't Bosch kleden parachutisten zich om in uniform voor de Rijn-Crossing

Indische kolonel van de Koninklijke Marine, Charles Douw van de Krap bij de opening in 1984 van de eerste Pegasus wandeltocht in Lunteren

Financieel kwetsbaar

Stel dat u twee mensen aan de deur krijgt, keurig in pak met een ID-badge aan een key cord: "U kunt toch wel kunststof kozijnen gebruiken?" Of er komen twee vrouwen aan de deur, bloed afnemen voor uw gezondheid. Dat had u toch afgesproken met de dokterspost?

Woont u niet alleen, wat heeft u dan met uw partner afgesproken als zoiets zich gaat voordoen?

Als er geen partner is, dan roept u toch de kamer in "Hé Jan, jij had toch ook geen afspraak?"

Kwetsbaar

Natuurlijk zijn er veel meer redenen dat u financieel kwetsbaar kunt zijn. U heeft vast wel eens gelezen over phishing. U krijgt dan via e-mail een berichtje met een vraag. Als u dan klikt op een knop of braaf dat bericht beantwoordt dan geeft u uw gegevens weg. Banken, verzekeraars en andere financiële instellingen versturen wel nieuwsbrieven, maar zullen nooit vragen om wachtwoorden, pincodes of andere vertrouwelijke zaken. Alleen als u op de echte website van deze organisaties komt kunnen er allerlei vragen gesteld worden die u kunt (moet) invullen. Elke bank heeft hier wel een folder over of een plek op hun website.

Controle op de rekening

Het is altijd goed om regelmatig uw eigen bankafschriften te bekijken. Kloppen de bedragen die afgeschreven worden? Zit er een onbekende afschrijving tussen? Als u een machtiging had gegeven voor automatische incasso en u hebt die ingetrokken; blijkt de incasso toch door te gaan?

Ziek

Wat te doen als u (langdurig) ziek wordt, wie zorgt er dan voor de geldzaken? Is er iemand die nu al op de hoogte is van uw pincode en dus met een bankpas naar de geldautomaat kan? Als er niets geregeld is, zit u tijdens ziekte dus met dit probleem. De boodschappen zullen toch echt betaald moeten worden. Is het misschien een idee om nu al uit te vogelen, wie u vertrouwt met deze verantwoording?

Mantelzorgers

Hebt u een mantelzorger? Ook dan is het belangrijk dat u uw financiële zaken goed geregeld hebt. Wie mag en kan in uw naam geld overmaken of uitgeven? Voor mantelzorgers geldt dat zij zich bewust zijn van de

verantwoording en de vraag is of de mantelzorger, als de situatie verergert, voldoende volmacht heeft. Deze zaken kunnen vooraf via een notaris en bij uw bank geregeld worden.

Bankzaken regelen

Hebt u er aan gedacht dat het mogelijk is om een extra rekening te openen om daar bijvoorbeeld huishoudelijke zaken van te betalen, door u zelf of door iemand die dat via een en/of-rekening doet? In plaats van een en/of-rekening kunt u een vertrouwd iemand een volmacht geven, dat is via de bank te regelen.

Opnamelimiet

Bij de meeste banken is het mogelijk een opnamelimiet in te stellen. Standaard is meestal dat er per dag €1000 opgenomen kan worden en €2500 uitgegeven via pinnen. Dat kunt u verlagen of tijdelijk verhogen voor een grote aankoop. Wist u dat?

Rood staan

In de media horen wij wel eens dat iemand is beroofd van de bankpas en dat de pincode is afgekeken en vervolgens is er € 9600 van de rekening verdwenen. Hoe is dat dan mogelijk? Wel, veel mensen vergeten dat een bankrekening een kredietlimiet heeft, soms zelfs tot € 5000. Het is erg onverstandig om dit zo te laten. Allereerst kost roodstaan rente en ten tweede is de buit van criminelen veel groter dan waar u rekening mee had gehouden. Verklein de roodstand van uw rekeningen tot een laag bedrag of nul.

Als het fout gaat

Vraag eventueel advies bij Stichting Veilig Thuis (tel. 0800 2000) 24 uur beschikbaar.

Blokkeer uw pinpas via uw bank. Doe aangifte!

Plekken om meer te lezen

www.veiligbankieren.nl
www.politie.nl/themas/senioren-en-veiligheid.html
www.politie.nl/themas/babbeltruc.html
www.veiligthuis.nl
www.fraudehelpdesk.nl/kennis/brochures/
 voorlichtingspakket-senioren

Goed bekeken

Ik ben zo blij, zo blij,
 Dat m'n neus van voren zit en niet opzij
 Dat is exact datgene dat ik wil.
 't Is het ultieme steunpunt voor mijn bril.

Theo Borggreve

TIPS voor een goede zonnebril

U kent hoop ik de regel: Smeren met zonnebrandcrème betekent dat een zonnebril nodig is. Een goede zonnebril is een belangrijk middel om uw ogen te beschermen tegen de schadelijke uv-stralen die een negatieve invloed hebben op het netvlies en de aandoening maculadegeneratie (MD).

Waarom moet een goede zonnebril voldoen?

- De zonnebril moet 100% uv-bescherming bieden. Deze aanduiding staat meestal op een sticker of in de beschrijving van de bril als 100% UV of UV400.
- De glazen en het montuur moeten goed passen, groot genoeg om te voorkomen dat het uv-licht de ogen via de boven-, onder- of zijkant kan bereiken.

Roken en ogen

Vier jaar geleden deed advocaat Mr. Bénédicte Ficq namens twee longpatiënten en Stichting Rookpreventie Jeugd aangifte tegen de tabaksindustrie. Hebt u de zaak gevolgd? De twee longpatiënten zijn Anne Marie van Veen en Lia Breed. Lia Breed overleed op haar 68ste aan COPD en Annemarie van Veen (46) is in mei 2019 begraven, diagnose longkanker.

Roken is niet zo slecht, menen sommigen. De tabaksindustrie blijkt honderden additieven aan sigaretten toe te voegen die verslaving bevorderen. Door micro-gaatjes in de filters worden controle-instituten om de tuin geleid en krijgen rokers 2-3 keer meer schadelijke stoffen binnen dan vermeld door de fabrikant. Toch werden de beide dames door het Openbaar Ministerie (OM) niet in het gelijk gesteld, de tabaksindustrie had zich 'aan de regels gehouden'.

Het is jammer dat het OM de zaak zo heeft beslecht, want de feiten zijn schokkend: ieder jaar overlijden 20.000 mensen aan de gevolgen van roken. Iedereen weet dat roken de kans op long-, hart- en vaatziekten sterk verhoogt. Veel mensen weten echter niet dat roken ook ziekte-bevorderend werkt voor talloze andere aandoeningen aldus Prof. dr. B.J. Klevering, oogarts in het Radboudumc in Nijmegen en voorzitter van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap.

Oogaandoeningen

Voor de oogheelkunde alleen is het al een treurnis wekkend lange lijst: van staar tot leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD). Niet alleen relatief onschuldige problemen als droge ogen maar ook ernstige aandoeningen als netvliesafwijkingen bij diabetes (diabetische retinopathie) en glaucoom. De kans op uveïtis (een vaak chronische, inwendige oogontsteking) is tweemaal zo hoog bij rokers. Graves orbitopathie (een

- De zonnebril heeft een CE-markering, gevolgd door een cijfer van 0 tot 4. Dit getal geeft de kleurintensiteit van de glazen weer ofwel de bescherming tegen verblinding. Bescherming 0 wil zeggen tot 20% absorptie van het licht en bescherming 4 wil zeggen 92-97% lichtabsorptie. Absorptie van minimaal 75% wordt aangeraden. Om hiervan verzekerd te zijn, kun je in de zomer het beste kiezen voor een zonnebril met markering CE 3.
- De kleur van de glazen reduceert het zichtbare licht en beschermt tegen verblinding. De kleur heeft geen effect op de uv-bescherming!
- De glazen moeten optisch zuiver zijn oftewel vrij van vertekeningen.

Het is geen noodzaak, maar afhankelijk van het gebruik kan het goed zijn om de glazen polariserend te laten zijn zodat hinderlijke schitteringen geneutraliseerd worden.

Bron: MD vereniging

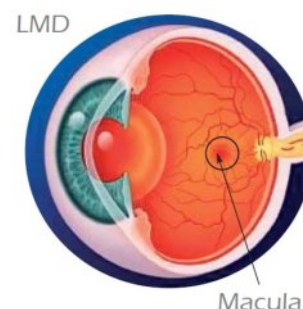
ernstige ontsteking van de weefsels in de oogkas) ontstaat zelfs acht keer vaker bij mensen die roken en verloopt vaak ook veel ernstiger.

LMD en roken

Leeftijdsgebonden Maculadegeneratie (LMD) is de belangrijkste oorzaak van een onomkeerbare visuele beperking in ons land. Je kunt het rustig een volksziekte noemen. Ter illustratie: de vroege vorm van LMD, vaak nog zonder aantasting van het gezichtsvermogen, komt voor bij ruim 2,2 miljoen mensen. Meer dan 500 duizend mensen lijden aan de late vorm van LMD, waarbij de gezichtsscherpte meestal ernstig is gedaald. De relatie tussen roken en LMD is complex: LMD is een aandoening die ontstaat door meerdere factoren: genetische (aanleg), eten en roken. Roken verhoogt het risico op het ontstaan van LMD met een factor 2 tot 3. Meer roken telt ook mee. Bij mensen die een sterke aanleg hebben is de kans op LMD zelfs *twintig* keer verhoogd als deze mensen ook nog zouden roken. Ten slotte reageren rokers ook minder goed op de behandeling van LMD. Sommige studies schatten in dat de kans dat de behandeling niet aanslaat, tot zeven keer hoger is bij rokende patiënten.

Hebt u een vraag over oogaandoeningen en de preventie daarvan? Neem dan contact op met de Ooglijn via 030-2945444 (ma-vrij 9.00-15.30 uur) of ooglijn@oogvereniging.nl. Ook voor staar, glaucoom en andere oogaandoeningen.

Bron: Oogvereniging

Rangen en standen

Soms wil het voorkomen dat u een adellijk persoon tegenkomt. Nederland heeft nog wel edelen, maar bij Koninklijk besluit wordt er niemand meer geridderd. In het Verenigd Koninkrijk is dat wel anders. Daar wordt toch met enige regelmaat iemand voorzien van een titel.

Van hoog naar laag zijn de titels: Keizer (ook tsaar), Koning, Aartshertog, Grootvorst / Groothertog, Prins / kroonprins, Hertog, Markies / Landgraaf, Graaf, Burggraaf, Baron / Vrijheer, Baronet / Ridder, Jonkheer. Deze titels zijn niet allemaal echt Nederlands, zo hebben wij geen keizer. Een keizer mag dan heel hoog in aanzien staan, erg edele mensen hoefden het daarom niet te zijn. Keizers riepen zichzelf vroeger uit tot keizer en de titel kon vervolgens geërfd worden. In Europa was het sinds de 16^e eeuw zo dat een koning keizer kon worden na een pauselijke goedkeuring.

Een koning is hoofd van een koninkrijk, daar zijn er een aantal van in Europa.

Aartshertogen waren de heersers, oorspronkelijk uit de Habsburgse dynastie, die tot 1918 belangen en bezit hadden rond Oostenrijk, de laatste dynastie was de Donau monarchie.

Een groothertog vinden wij nu nog in Luxemburg. Groothertog Hendrik, regeert sinds 7 okt. 2000 en stamt uit het huis Bourbon-Parma.

Prinsen lopen hier in Nederland rond. Het zijn telgen uit het geslacht Oranje-Nassau, maar er is ook een prins Charles Wellesley, 9e Prins van Waterloo en prins Carlos de Bourbon de Parme met broer en zus.

Een hertog komt in Nederland niet meer voor. De laatste was de hertog van Limburg (1839-1866) omdat België en Nederland gescheiden werden. Willem I, II en III waren hertogen van Limburg. De titel kon alleen via de manlijke lijn voortzetten. Koningin Wilhelmina kreeg deze titel dus niet.

De titel van Markies of Landgraaf is nu zeldzaam. Een Nederlandse markies wiens hand u kunt schudden is de Markies van Heusden. Onze koning Willem-Alexander is markies van Veere en Vlissingen.

De titel Graaf heeft een wisselend aanzien in Europa. In Engeland waar de graaf een graafschap bestuurde was hij een ambtenaar die ook afgezet kon worden. In Nederland is de titel vroeger nog gegeven aan het geslacht Van Limburg Stirum. Onze regering heeft er voor gekozen om de kinderen van het koninklijk huis die geen troonopvolger kunnen (of willen) zijn de titel graaf te geven. Voorbeelden zijn de kinderen van prins Constantijn en prinses Laurentien. Andere families van deze stand zijn o.a. van Bylandt, van Hoensbroeck en Schimmelpenninck.

Doordat Nederland en België ooit samen één rijk waren, kwam het voor dat wij de burggraaf als titel ook kenden, maar dat is door de deling België-Nederland verdwenen. Uit die geschiedenis kent Nederland nog slechts 1 burggraaf, uit het geslacht De Preud'homme d'Hailly de Nieuport ofwel de burggraaf van Nieuwpoort.

Nederland heeft nu nog een aantal baronnen. Enkele van de vele voorbeelden zijn de families Alberda, van Boetzalaer, van Brakel, van Isselmuden, van Lawick of van Voorst tot Voorst.

Van Rappard is een achternaam waar Ridders onder zijn en ook de adellijke familie Bosch van Rosenthal.

Tot slot de jonkheren. Denk aan de Beelaerts van Blokland, Quintus, de Ranitz, de Jonge of Wichers. Willem-Alexander Claus George Ferdinand, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, is zo ook nog Jonkheer van Amsberg.

Adellijke titels zijn niet allemaal aan dezelfde regels gebonden. Het is vooral in de geschiedenis al bepaald welke titels overerfbaar waren en door wie. Zoals u heeft kunnen merken zijn de vrouwen hier helemaal niet genoemd. De adel komt uit een feodale samenleving, waarin de mannen het voor het zeggen hadden. Niet elke vrouw kon een titel krijgen. Was er sprake van een huwelijk tussen edelen van gelijke klasse, dan bleef de titel behouden. Werd er getrouwd tussen verschillende klassen, dan kregen de kinderen lang niet altijd de hoogste rang mee.

Sinds de 20^e eeuw gaat elk land hier wat flexibeler mee om, zo zal de erfprinses van Noorwegen, Ingrid Alexandra van Noorwegen uit het geslacht van Huis Sleeswijk-Holstein-Sonderburg-Glücksburg als vrouw de troonopvolger worden en niet haar broer.

In druk bestond Het Nederlands Adelboek, uitgegeven door het Centraal Bureau voor Genealogie, dat sinds 1945 de publicatie verzorgde. Het CBG heeft recent besloten alle papieren uitgaven te staken. Via internet kunt u nog iets over adel te weten komen via www.adelsboek.nl.

Erik Erkelens

Arthur Eduard Joseph Baron
van Voorst tot Voorst

geboren in Elden op
13 december 1858

IJsheiligen

U heeft het gezegde vast wel eens gehoord: wacht tot de IJsheiligen gepasseerd zijn, voordat je gaat spitten in de tuin. Maar wie of wat zijn deze IJsheiligen en waarom kun je dan beter op ze wachten? Een uitleg.

Het woord 'IJsheiligen' slaat op een aantal bijzondere personen binnen het Christelijke geloof.

De periode na IJsheiligen, vanaf 15 mei, is vooral voor tuinliefhebbers belangrijk. Dan mogen namelijk weer planten en zaden de grond in! Natuurlijk komt er nog wel eens een dag voor dat er in de nacht nachtvorst is, maar dat is vanaf 15 mei verwaarloosbaar. Maar het kan wel: in 2008 vror het nog in de nacht van 23 juni. Over het algemeen kun je zeker zeggen dat de "IJsheiligen" een goed ijkpunt zijn bij het bepalen wanneer de tuinpret weer kan beginnen.

Herdacht worden de volgende heiligen:

- Mamertus (11 mei)
- Pancratius (12 mei)
- Servatius van Maastricht (13 mei)
- Bonifatius van Tarsus (14 mei)
- Sophia van Rome (15 mei)

Mamertus

Pancratius

De eerste berichten over deze daten van rond het jaar 1000. Drie is het heilig getal en daarom rekent men in de meeste landen maar drie personen tot de IJsheiligen. In sommige landen wordt St. Mamertus niet meegeteld, in andere landen hoort St. Bonifatius er niet bij. Deze heilige is overigens niet de meest bekende Bonifatius (bijgenaamd de Apostel van Duitsland) die in 754 te Dokkum werd gedood, want die heeft zijn feestdag op 5 juni. Zijn naamgenoot, de *IJsheilige* St. Bonifatius, was een Romeinse burger die in 307 de marteldood stierf tijdens de christenvervolgingen onder de Romeinse keizers Diocletianus en Maximianus.

St. Pancratius heeft een soortgelijk verhaal. Hij was een jongen uit Phrygië (het hedendaagse Turkije, toen nog bevolkt door Grieken), die op 14-jarige leeftijd in Rome martelaar werd. Diocletianus en Maximianus wilden dus het Christendom vernietigen, en eisten dat iedereen verplicht was om te offeren aan de Romeinse goden. Pancratius weigerde en werd ter dood gebracht.

St. Sophia van Rome is de beschermheilige tegen nachtvorst en wordt om die reden ook wel *Koude Sophie* genoemd. In Duitsland geldt haar naamdag als de dag om tuinplanten te planten en om de bloembakken op en aan de balkons te vullen. Naar Sophie is het zogenaamde Sophiekruid (*Sisymbrium Sophia*) genoemd. Ook zij werd in 304 slachtoffer van de Christenvervolging. Sophia wordt vaak afgebeeld met haar drie dochters: Geloof, Hoop en Liefde.

St. Mamertus werd in het jaar 461 na Christus tot bisschop van zijn geboortestad Vienne (Frankrijk) gekozen. Gedurende de periode dat hij bisschop was stond hij op kwade voet met de regerende paus Hilarius, over het recht dat Mamertus meende te hebben op het zelf benoemen van de bisschop van Arles.

St. Servaas van Maastricht (die leefde in de vierde eeuw na Christus) was de eerste bisschop van Nederland. Zijn graf bevindt zich volgens de traditie in de Sint-Servaascrypte in de naar hem genoemde Sint-Servaasbasiliek in Maastricht. De heiligverklaring van Servaas is lange tijd een heikele kwestie geweest. In de middeleeuwen was een heiligverklaring door de paus niet zo gebruikelijk. Het skelet van St. Servaas was in de 6e eeuw door bisschop Monulfus 'verheven', wat toentertijd gelijkstond met een heiligverklaring.

Bron: Plus online

Servatius

Bonifatius

Sofia van Rome

Parochienieuws

In juni in de hele parochie is pastoor Henri ten Have voorlopig de enige priester die voor gaat. Hoe gaat dat in Ede? Aan de vieringen zijn voorwaarden verbonden, i.v.m. de protocollen om Coronabesmetting te voorkomen. Belangrijk! *Heeft u klachten?* Blijf thuis! Iedere dinsdagmorgen is er een mis. In Ede is ook op zondag 21 juni om 11.00 uur een H. Mis.

Raadpleeg regelmatig www.katholiekede.nl en www.ztitusbrandsmaparochie.nl voor de laatste updates.

(De collectedoelen staan op de site van Katholiek Ede.)

Aanmelden: ede@pztb.nl of 0318 610 692 (di, wo, do 9.00-12.00 uur)

Voor alle vieringen geldt: verplicht aanmelden met opgave van het aantal mensen uit een gezin en met vermelding van telefoonnummer en adresgegevens. (Richtlijn RIVM) Eventueel doorgeven of er ook bijzonderheden zijn.

Nostalgie Verjaardag

Onlangs was er in de familie een verjaardag. Ik zat toen te bedenken of alles nu net zo gaat als vroeger.

Ik was enig kind en woonde met mijn moeder bij mijn grootouders. Ik herinner mij nog de visites bij mijn oud tante. Een grote ronde tafel met een rood pluche kleed. Ik ergens in een hoekje met een boekje en een glaasje ranja. Tegenwoordig zou dat een glaasje cola zijn en spelen met je mobiele telefoon.

Er stond altijd wel een glas met sigaren en sigaretten op tafel. Tegenwoordig bij de meeste mensen taboe. Roken doe je buiten.

Ik kan me ook nog herinneren dat 's morgens de banketbakker met een grote doos, eigenlijk een kist, kwam. Daar zaten de bestelde gebakjes in. Bij de supermarkt taart halen bestond toen nog niet. Ik kan me nog de slagroomhoorns herinneren. Dat vond ik heel spannend gebak. Tegenwoordig zie je dat nauwelijks meer.

Erg spannend vond ik die volwassen verjaardagen niet. Van kinderpartijtjes kan ik me niet veel meer herinneren. Koek happen en snoepje happen waren gebruikelijke spelletjes. Ik kan me herinneren dat we een keer ergens allerlei opdrachtjes kregen en toen eindigde met drie in de pan bakken. Dat heeft veel indruk op me gemaakt.

Mary-Ann Borggreve

Volgens mij zat er vroeger geen fruit op een slagroomhoorn

Wist u het al...
wij hebben een nieuwe website. Zie www.kbo-ede.nl

Logistiek

Als u nu terugkijkt op de coronacrisis, wat heeft u ervan onthouden? Eind februari kwamen de eerste meldingen van Nederlandse slachtoffers in het nieuws.

Er werd gezegd in diverse media dat hamsteren niet nodig was, maar een grote groep deed dat toch. Eerst was het wc-papier op, daarna volgde vitamine-D en begin maart werd massaal bakmeel ingekocht. Er zal wel iemand op Facebook een spookverhaal hebben gelanceerd en natuurlijk heeft bijna iedereen op Facebook het nog geloofd ook.

Waarom duurde het even, voordat deze spullen weer in de winkel lagen? Vanwege de logistiek! Logistiek is het organiseren, plannen, besturen en uitvoeren van de

goederenstroom. Het is niet het goederenvervoer, maar goederenvervoer maakt wel deel uit van logistiek. De keuze hoeveel op te slaan is een deel van logistiek.

Een goed voorbeeld van een strakke logistiek is die van de supermarkten. Goederen uit alle windstreken worden ingekocht om verwerkt te worden tot producten, worden verpakt, naar distributiemagazijnen gebracht en weer verdeeld onder de winkels in het land. Normaal is het zo dat een filiaal van de super in Ede een zekere hoeveelheid artikelen verkoopt. Neem als voorbeeld een pot erwten. De super weet wanneer er in het jaar meer of minder potten erwten verkocht worden en houdt daar met bestellen dus rekening mee. Bestellen doet men ruim van tevoren! Want die erwten komen van tuinders, die dat verbouwen in de kas of op de koude grond.

Via vervoer komen die erwten bij een handelaar, die ze verkoopt aan de conservenfabriek. Hier worden ze bewerkt en dat vergt veel logistiek, aanvoer van glazen potten, aanvoer van etiketten en middelen om het allemaal hygiënisch te laten verlopen. Als men dit allemaal doet aan het einde van het erwten-seizoen is er daarna een groot overschot aan potten erwten. Waar laten ze die?

Nu andersom: De stroom goederen is strak georkestreerd en van bijna alles ligt voldoende in de schappen, maar er ontstaat paniek. Als meer dan 7% van de mensen gaat hamsteren, dus overmatig veel inkopen, ontstaan er meteen problemen in de winkels. Andere klanten zien dat en denken dan slim te zijn en volgen. Dat verstoort de logistiek nog erger en dan krijg je de toestanden die wij begin maart gehad hebben. Lege schappen. Hamsteren was in dit geval helemaal niet nodig geweest. De hamsteraars hebben de problemen zelf veroorzaakt.

Mensen die beweren dat *de winkels* schuldig zijn hebben het mis. Winkels kunnen best meer voorraden aanhouden, maar dan gaan de kosten omhoog en vreemd genoeg willen hamsteraars en andere klanten dat niet betalen...

Erik Erkelens

Valys-vervoer wordt weer opgestart

Het Valys-vervoer was stilgelegd om de verspreiding van het coronavirus en de gezondheidsrisico's voor reizigers en chauffeurs te beperken. Bij de Regiotaxi werden de richtlijnen van het RIVM gevolgd. Het gaat bij deze reizigers in veel gevallen om ouderen en/of mensen met een kwetsbare gezondheid. In de persconferentie van de regering op 19 mei 2020 zijn wijzigingen in de genomen maatregelen ten aanzien van het Coronavirus aangekondigd. Deze wijzigingen betreffen óók de mogelijkheden tot vervoer.

In het kader van deze wijzigingen meldt Valys dat zij in overleg met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport het Valys-vervoer binnenkort weer opstarten.

Op dit moment zijn zij in overleg over de exacte startdatum van het vervoer en de wijze waarop het vervoer opgestart wordt. Op korte termijn zal Valys iedereen informeren over de startdatum van het vervoer en de dan geldende (tijdelijke) spelregels. Mocht u vragen hebben over dit bericht dan kunt u de Klantenservice op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur bereiken via telefoonnummer: 0900 96 30. U kunt ook met hen chatten, de chat is bereikbaar op werkdagen tussen 9.00 en 20.00 uur via: www.valys.nl

Warm weer. Dan gaat het tekenseizoen weer van start

Helemaal voorkomen kunt u een tekenbeet natuurlijk niet. Bent u regelmatig buiten of werkt u bijvoorbeeld als hovenier of boswachter? Dan kunt u natuurlijk wel maatregelen nemen om het risico te verlagen. Hebt u gewerkt in de tuin of heeft u een lange boswandeling gemaakt? Controleer dan altijd of u niet door een teek gebeten bent.

Teken kunnen overal op het lichaam bijten, maar hebben een voorkeur voor de liezen, knieholtes, oksels, bilspleet, de randen van uw ondergoed, achter de oren en rond de haargrens in de nek. Gebruik voor moeilijk te controleren plekken een spiegel of vraag iemand anders even u op teken te checken.

Niet naar het bos gaan of helemaal niet meer tuinieren zijn natuurlijk geen opties. Wel kunt u een aantal dingen doen om te voorkomen dat u een tekenbeet oploopt.

Tips

- Blijf zoveel mogelijk op de paden en vermijd dichte begroeiing en struikgewas.
- Draag dichte schoenen, lange mouwen en een lange broek.
- Stop broekspijpen in de sokken.
- Draag kleding die geïmpregneerd is met een insectenwerend middel.
- Smeer de onbedekte huid in met een middel dat DEET bevat.
- Draag een pet.

Toch gebeten?

Als u toch een tekenbeet hebt opgelopen, is het van groot belang dat de teek zo snel mogelijk verwijderd wordt. Hoe langer de teek in de huid zit, hoe groter de kans namelijk is dat hij ziekteverwekkers overdraagt. Gebruik voor het verwijderen geen alcohol, jodium of andere middelen. U kunt dit doen met een speciale teektang of tekenpincet (neem er één mee als u de natuur in gaat), maar ook met een puntige pincet is het mogelijk. Pak de teek zo dicht mogelijk op de huid bij de kop vast en trek hem er langzaam uit. Schrijf vervolgens op waar en wanneer uw gebeten bent.

Wanneer naar de huisarts?

Als de teek al langer dan 24 uur op de huid zit, is het verstandig om met de huisarts te overleggen of behandeling nodig is. Heeft u de teek binnen 24 uur weggehaald? Houd tot drie maanden na de beet de huid rondom de beet goed in de gaten. Krijgt u een rode of blauwe ring (een erythema migrans) of andere klachten die kunnen duiden op de ziekte van Lyme? Neem dan direct contact op met uw huisarts. U hoeft overigens niet altijd een ringvormige uitslag te krijgen als u de ziekte van Lyme heeft.

Griepachtige klachten

Na enige tijd kunt u last krijgen van griepachtige klachten, zoals hoofdpijn, stijve nek, koorts, spierpijnen en vermoeidheid. Deze klachten kunnen ook weer verdwijnen. Als de Lyme-bacterie zich door het lichaam verspreidt, kunnen verschillende symptomen ontstaan.

Neem bij klachten altijd contact op met de huisarts!

Onvervulde verlangens hoeven een vervuld leven niet in de weg te staan.

Dietrich Bonhoeffer

Kappen

Ton, Tom en Thomas moeten 15 bomen omkappen. Ton kapt er 2x zoveel als Tom. Tom kapt er 4x zoveel als Thomas. Hoeveel bomen staan er nog overeind?

Tandpasta is niet alleen goed om tanden mee schoon te maken

Het ligt waarschijnlijk ook bij u in de badkamer: tandpasta. Bijna iedereen gebruikt het om dagelijks de tanden mee te poetsen. Maar het blijkt niet alleen goed te zijn om de tanden schoon te maken. Voor veel meer schoonmaakklassen is tandpasta ideaal. En daar is geen peperdure tandpasta voor nodig, gewoon de meest goedkope (wel de witte) versie kunt u hiervoor gebruiken.

Kranen en spiegels

Om in de badkamer te beginnen, want tandpasta werkt goed om uw kranen weer te laten glimmen. Chroom en zilver gaan schitteren nadat ze zijn behandeld met tandpasta. Poets de kranen in de badkamer, of in de keuken, met een beetje tandpasta. Neem vervolgens af met een droge doek en de kranen zien er weer uit als nieuw. Deze methode werkt ook voor zilveren sieraden of bestek.

Dan is er nog iets in de badkamer waarbij tandpasta de helpende hand bij biedt:

een beslagen spiegel. Maak de spiegel in de badkamer schoon met tandpasta en een vochtige doek en de spiegel zal niet meer beslaan. De pasta laat een heel dun laagje achter wat niet gevoelig is voor condens. Dus geen beslagen spiegel meer als u net onder de douche vandaan komt.

Kringen op tafel

Maar het kan meer. Want ook houten tafels krijgt u ermee schoon. Heeft u wit uitgeslagen (water)kringen op het blad? Met een vochtige doek en tandpasta behoren de kringen tot de verleden tijd. Door het licht in te wrijven, poetst u de vlekken er zo uit.

Er wordt gefluisterd dat...
wij een nieuwe website hebben. Zie www.kbo-edo.nl

Schitterende ramen en muren

Misschien dat het niet als eerst in u opkomt, maar u krijgt ook uw ramen schoon met tandpasta. Het is een ideaal middel tegen vliegenpoep, u poetst het er zo mee weg. Gebruik ook hier een vochtige doek met wat pasta erop en schoon zijn de ramen. Heeft u vlekken op de witte muur? Tip de plekken aan met een vochtige doek en een beetje tandpasta en de vlekken gaan als vanzelf weg. Ook handig als u gespetterd heeft met koken.

De auto krasvrij

Zijn de koplampen van de auto in de loop van de jaren wat dof geworden en schijnen ze minder fel. Doe er dan wat tandpasta op en wrijf zachtjes uit en ze zullen weer schijnen als nooit tevoren. U kunt er zelfs kleine oppervlakkige krasjes mee verwijderen. Pas hier wel mee op, want u kunt natuurlijk gemakkelijk de lak beschadigen als u te diep en te hard wrijft.

Witte gympen

Goed nieuws voor wie graag witte gympen draagt, want tandpasta helpt de gympen wit houden. Smeer de vuile delen met een vochtige doek en tandpasta in en het vuil is weg voor u er erg in heeft. En voor wie last heeft van muggenbeten is er ook goed nieuws. Niets geen dure middeltjes, gewoon een klein beetje tandpasta op de bult en de jeuk wordt direct minder.

Bron: Max Vandaag, Eigen Huis & Tuin/Margriet

Mantelzorgtrefpunt in Veldhuizen-Kernhem en Lunteren

Mantelzorg zorgt voor verandering. Niet alleen het regelen van zorg, maar ook omgaan met een andere manier van leven. Het vraagt om veerkracht en acceptatie. Tijdens het Mantelzorgtrefpunt kunnen mantelzorgers en ex-mantelzorgers ervaringsverhalen met elkaar delen, leuke en minder leuke momenten, maar ook wat je bezighoudt of waar je tegenaan loopt. Dit gebeurt onder professionele begeleiding van een gespreksleider.

Elke vierde dinsdag van de maand organiseert wijkcentrum De Velder in samenwerking met stichting Mantelzorgtrefpunt.nl het Mantelzorgtrefpunt Veldhuizen-Kernhem.

Vanaf 13.30 uur ben je welkom. De bijeenkomst duurt van 14.00 - 16.00 uur.

Locatie is: Wijkcentrum De Velder, Munnikenhof 17, 6715 EC Ede.

In Lunteren wordt het Mantelzorgtrefpunt gehouden in het gebouw "Ina Ama", Van der Duyn van Maasdamstraat 16, 6741 WP Lunteren.

Verder wordt ook **online** het Mantelzorgtrefpunt georganiseerd.

Voor informatie: info@develder.nl, info@mantelzorgtrefpunt.nl, info@ana-upu.nl of bellen naar: **Agnes Lagerweij**, 06 219 858 59.

Websites: www.mantelzorgtrefpunt.nl en www.kickadvies.nl

Verruiming bezoek verpleeghuizen

Blij met verruiming bezoek verpleeghuizen, maar bewoners hebben nog veel vragen.

Patiënten en cliënten van verpleeghuizen zijn blij met de nieuwe vrijere bezoekenregeling voor bewoners van verpleeghuizen. Maar ze hebben nog wel vragen over de gang van zaken. Dat geldt ook voor mantelzorgers.

Dat blijkt uit een brief van KBO-PCOB en een groot aantal andere organisaties aan de Tweede Kamer. De brieven schrijvers vragen aandacht voor een drietal punten.

Allereerst willen ze dat de verruiming van de bezoekenregels goed wordt geëvalueerd. Wat gaat goed, wie krijgt niet genoeg informatie over wat wel en niet kan? En is er wel voldoende aandacht voor de kwaliteit van leven van mensen?

Kijken we niet teveel naar infectiepreventie in plaats van naar wat mensen nodig hebben en willen?

Ten tweede vragen ze aandacht voor mensen die wonen in een aanleunwoning, die op het terrein van een verpleeghuis ligt. Die bewoners leven redelijk zelfstandig, maar zijn wel gebonden aan de strenge bezoekenregels van het verpleeghuis. Gaat dat wel goed, vragen de organisaties zich af.

Ten slotte vragen de organisaties aandacht voor de toekomst, mocht zich een tweede coronagolf aandienen. Houdt dan de kwaliteit van leven van verpleeghuisbewoners voor ogen als er nieuwe bezoekenregels komen, is de boodschap. De Tweede Kamer spreekt deze week over de verpleeghuiszorg.

Bron: kbo-pcob.nu 03-06-2020

Belangenbehartiging

WILT U WETEN WAT WIJ VOOR ELKAAR KRIJGEN?

Wat doen jullie nou allemaal als KBO-PCOB en wat hebben jullie zoal bereikt? Die vraag wordt ons weleens gesteld. Omdat het bijna te veel is om op te noemen, houden we een rapportage bij over wat we per maand voor senioren in Nederland doen en bereiken. U vindt het lijstje op www.kbo-pcob.nl/vereniging/kbo-pcob-belangenbehartiging

Blijf op de hoogte

Schrijf u nu in voor de gratis nieuwsbrief met belangrijk nieuws, informatie over de vereniging en onze acties in de belangenbehartiging: www.kbo-pcob.nl/nieuwsbrieven

KBO-Servicelijn voor KBO leden

KBO leden kunnen met vragen op het gebied van wonen, zorg, welzijn, gezondheid en juridische zaken bij een speciale telefoonnummers terecht. U wordt dan persoonlijk te woord gestaan door ons telefoonteam dat u van een passend antwoord voorziet. Soms is een doorverwijzing beter of meer passend.

KBO Servicetelefoon

030 340 06 55 (maandag t/m donderdag van 10.00 tot 13.00 uur)

KBO Juristentelefoon en Pensioentelefoon

030 340 06 55 (woensdag en donderdag van 13.00 tot 15.00 uur)

Welke Europese stad is dit?

Mijn eerste is voor de middag
mijn tweede schittert 's nachts
mijn derde houdt veel water tegen.
Mijn geheel? Dat is een Europese stad.

De roem van mensen is slechts schijn. Je kunt alleen maar groot zijn in het klein.

Toon Hermans

Open tafel – gezellig samen genieten van een 3-gangen menu

De Open tafel in Wijkcentrum De Velder, Munnikenhof 17, 6715 EC Ede is vanaf donderdag 4 juni weer voorzichtig opgestart. De richtlijnen van de overheid en het RIVM worden aangehouden. Dit betekent dat er maximaal dertig personen kunnen inschrijven voor de open tafel.

Er wordt rekening gehouden met 1,5 meter afstand.

De open tafel wordt gehouden vanaf 17.00 uur op de donderdagen van de maand juli. **Augustus is er geen open tafel.** Deelname € 7,50 per persoon, minimum aantal deelnemers is 10. U kunt aanmelden (bij gelijktijdige betaling) bij de beheerder, Lissy Kempners, 0318 62 55 07 of beheerder@develder.nl

Economie 3

De geschiedenis van de economie stamt eigenlijk van lang voor Adam Smith. Daarvoor hielden mensen bij wat ze uitgaven en waaraan, dat noemen wij boekhouden. Adam Smith heeft economie tot een wetenschap verheven. Economie is de wetenschap over geldstromen en invloeden daarop.

Zo'n 45 jaar geleden waren er nog enkele Polynesische eilanden waar geld niet bestond. Men betaalde er met een tamelijk zeldzaam soort schelpen (*Cypraea moneta*). In feite ruilde men goederen om aan de spullen te komen die men nodig had.

De Nederlandse Bank (DNB) had voorheen altijd goud in de kluis liggen en dat goud was ongeveer van gelijke waarde als alle papiergeld en munten (guldens). In 1936 verliet DNB de 'gouden standaard'. Geld was niet meer inwisselbaar voor goud. Vanaf dat moment kon er gemanipuleerd worden met geld. Meer geld (guldens) op de markt zorgde voor inflatie (geld ontwaarding). Exact hetzelfde geldt tegenwoordig ook voor de euro. Tussen 1991 en 1999 is de waarde van de gulden gedaald. Mensen moesten dus meer uitgeven aan brood, meel en aardappelen, de consumptieprijzen stegen.

U kunt dus op uw vingers natellen wat er de laatste tijd aan de hand is met Europa. Om de schuldenlast van de Zuid-Europese landen te verzachten werd de rente van de Europese Centrale Bank (ECB) verlaagd, maar er werd ook steeds meer geld 'gemaakt' doordat de ECB schulden uit diverse landen opkocht. De vraag is dus of dat gaat leiden tot geldontwaarding of niet. Eén ding is zeker, zolang wij een inkomen hebben in euro's en wij dit geld ook weer uitgeven in eurolanden is er nog weinig aan de hand.

De coronacrisis heeft er voor gezorgd dat er minder gewerkt werd, dus is er minder geld verdiend. Dat heeft invloed op de inkomsten van de Staat der Nederlanden. Hopelijk gaat de belasting komend jaar dus niet omhoog. De aandelenmarkt is aan het begin van de coronacrisis kort ingezakt, maar is deels hersteld. De aandelenmarkt is de thermometer voor bedrijvigheid en winst.

Erik Erkelens

AEX (6 mnd)

Hoe bewaar je groente en fruit het beste?

Product	bewaren	Product	bewaren
Aardappelen	Koel, droog en donker	Druiven	Koelkast
Aardbeien **	Koelkast	Frambozen **	Koelkast
Andijvie	Koelkast	Knolselderij	Koele donkere plek
Appels	Koelkast, niet bij groenten of fruit	Komkommer	Koel en droog
Aubergine *	Kamertemperatuur	Kool	Koelkast
Avocado *	Koel	Paprika *	Koel en droog
Banaan	Op de fruitschaal	Prei	Koelkast
Bleekselderij	Koelkast	Sinaasappels	Koel en droog
Bloemkool	Koelkast	Sla	Koelkast
Bonen en doperwten	Koel en droog	Tomaten	Kamertemperatuur
Broccoli	Koelkast	Ui	Koele droge plek
Citroen	Koel en donker	Wortel	Koele donkere plek
Courgette *	Kamertemperatuur	Wortel met loof	Koelkast

*) niet bij fruit leggen

**) onafgedekt en droog houden

Dagje uit na 1 juni 2020

We mogen er weer op uit naar musea, bioscoop en restaurant. Dat moest natuurlijk meteen uitgetest worden.

Half mei via het internet bioscoopkaartjes besteld en 2 juni ging het gebeuren. We wilden naar *Mi Vida*, een film waarin Loes Luca de hoofdrol speelt.

We konden naar de voorstelling van 13.00-15.13 uur. Dit was de enige beschikbare tijd.

Op de fiets naar Pathé. Na het beantwoorden van DE coronavragen mochten we naar binnen en kregen aanwijzingen hoe we naar de zaal moesten lopen en de aanrader eerst naar de wc te gaan.

Ik had gelezen dat je een kwartier van tevoren werd verwacht. We waren 18 minuten voor aanvangstijd aanwezig en kregen bij de zaal te horen dat we wel erg vroeg waren en dat men nog bezig was. Nou ja dan maar even wachten.

Een aardige jonge dame vergezelde ons naar de zaal en wees ons een plaats aan en noteerde die op een formulier. We hebben wel met in totaal 4 mensen in de zaal gezeten.

Na afloop van de film moest je meteen het pand verlaten. De film kan ik aanraden. Het was geen lachfilm, wat je bij Loes Luca misschien verwacht. Het gaat om een oudere vrouw, die uiteindelijk een van haar dromen gaat waar maken.

Dit uitje was nog niet avontuurlijk genoeg. Hierna gingen we nog naar een restaurant om een kop koffie te drinken. Ook hier DE vragen en nu zelfs opgeven van je telefoonnummer om eventueel traceerbaar te zijn.

Al met al een best geslaagd uitje, maar zeer vervreemdend.

Mary-Ann Borggreve

Toch op vakantie? Ga dan wijs op reis

De zomer van 2020 wordt vanwege het coronavirus anders dan we gewend zijn. Met vakantie gaan is dit jaar minder vanzelfsprekend. Voor wie toch gaat, luidt het advies van het kabinet: bereid u goed voor en informeer uzelf.

Lees de informatie over de zomervakantie

Voor iedereen geldt tijdens de zomervakantie:

- Volg de basisregels, vermijd drukte. Hebt u klachten: blijf thuis en laat u testen.
- Het openbaar vervoer is en blijft voor noodzakelijke reizen dus loop, fiets of neem de auto.
- Niet gebonden aan de schoolvakantie? Ga buiten het vakantie seizoen als dat kan.

Vakantie in eigen land kan. Vermijd drukte en denk eens aan andere regio's of steden dan normaal bij het kiezen van de bestemming. Wie op reis gaat naar het buitenland, zal zich goed moeten voorbereiden. Ga alleen naar landen met een geel reisadvies: reizen naar deze landen is verantwoord maar let wel extra op. Ken de regels in het land van bestemming, sluit een goede reisverzekering af en zorg dat u ook tijdens uw vakantie steeds op de hoogte blijft, bijvoorbeeld via de **Reisapp van Buitenlandse Zaken**. Want het reisadvies kan ook tijdens uw verblijf veranderen.

Reizen binnen Europa

Per 15 juni zullen voor een aantal landen binnen Europa de reisadviezen van oranje naar geel gaan. Dat betekent dat de gezondheidsrisico's in deze landen vergelijkbaar zijn met die in ons land en dat Nederlanders hier ook welkom zijn. Andere landen, waaronder Frankrijk en Spanje, moeten nog een formeel besluit nemen of Nederlandse toeristen welkom zijn deze zomer.

3 Europese landen houden in ieder geval een oranje reisadvies: Zweden en het Verenigd Koninkrijk (omdat de gezondheidsrisico's daar groter worden ingeschat) en Denemarken (omdat Nederlandse toeristen daar nog niet welkom zijn). Het streven is om per 15 juni ook het reizen naar het Caribische deel van het Koninkrijk (Bonaire, Sint Eustatius, Saba, Curaçao, Aruba en St. Maarten) weer mogelijk te maken. Houd de website [Nederlandwereldwijd.nl](https://nederlandwereldwijd.nl) in de gaten voor het meest actuele reisadvies.

Reizen buiten Europa

Reizen buiten Europa wordt afgeraden om de risico's op een nieuwe uitbraak te beperken. De reisadviezen voor landen buiten Europa en buiten het Caribische deel van het Koninkrijk blijven daarom voorlopig oranje. Dat wil zeggen: ga er alleen heen als het echt niet anders kan. Gaat u toch en komt u terug in Nederland, dan is het dringende advies om meteen thuis 2 weken in quarantaine te gaan.

Toeristen in Nederland

Buitenlandse toeristen uit landen met vergelijkbare of lagere gezondheidsrisico's dan in ons land mogen deze zomer naar Nederland komen. Uiteraard moeten zij zich houden aan alle Nederlandse maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus. Nederland heeft in Europees verband de grenzen gesloten voor mensen van buiten Europa die geen essentiële reis maken. Dit inreisverbod geldt tot en met 15 juni 2020 en wordt voor die datum in Europees verband geëvalueerd.

Bron: Nieuwsbericht Rijksoverheid | 03-06-2020

Agenda KBO en PCOB

Op de bijeenkomst van KBO Ede-Bennekom en PCOB-Ede, Bennekom en Lunteren zijn de leden van beide seniorenverenigingen van harte welkom. Bij activiteiten met een beperkte capaciteit hebben leden van de eigen afdeling voorrang.

KBO Programma

Zolang er ingrijpende beperkingen zijn rond het Corona-virus, heeft het bestuur besloten om alle KBO activiteiten uit te stellen tot september 2020.

PCOB Ede Programma

Voor PCOB activiteiten, kijk op de plaatselijke PCOB website of neem contact op met de coördinator. De locatie is Ons Huis, Kerkelijk Centrum bij de Taborkerk, Hovvstraat 2, 6713 PZ in Ede.

PCOB Bennekom Programma

- Voor PCOB activiteiten, kijk op de plaatselijke PCOB website of neem contact op met de coördinator. Locatie voor de activiteiten: Gemeentecentrum De Brink. Brinkstraat 39 in Bennekom.

PCOB Lunteren Programma

- Voor PCOB activiteiten, kijk op de plaatselijke PCOB website of neem contact op met de coördinator.

De Muldersschuur aan de Roskammersteeg 5, Lunteren.

Voor informatie neem contact op met de secretaris dhr. Arie Neeleman, 0318 48 63 45.

Een sudoku is een puzzel met 9 vakjes met er in 9 hokjes, waarin een aantal cijfers al zijn ingevuld. Het is aan jou om de lege vakjes ook in te vullen. waaraan Er zijn 3 simpele regels:

In elke rij moeten de getallen 1 tot en met 9 één keer voorkomen.

In elke kolom moeten de getallen 1 tot en met 9 één keer voorkomen.

In elk hokje van 3 bij 3 moeten de getallen 1 tot en met 9 één keer voorkomen.

Oplossingen
Blz. 15: 2 Thomas kap't er 8,
Tom 4 en Ton 1.
Blz. 17: Am-ster-dam

Sudoku ★★

	8					7	4	
	4		7		8			1
					3			8
9		6				2		
	5		9	3	4			6
	1		8				9	5
					6			
4							6	
	6	1		9		4	2	7